

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра

тваринництва та харчових технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана

Мартинець Л.А.

“___” серпня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ОК13 ОСНОВИ БІОБЕЗПЕКИ, БІОЛОГІЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Дніпро – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи біобезпеки, біологічної та екологічної етики» для здобувачів вищої освіти (денна/заочна форми навчання) спеціальностей 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

«08» серпня 2022 року – 9 с.

Розробник:

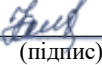
Шахова Ю.Ю., кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри тваринництва і харчових технологій

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри тваринництва та харчових технологій

Протокол від 12 серпня 2022 року №11.

В.о. завідувача кафедри тваринництва

та харчових технологій _____

(підпис)

Наталія НЕДОСЕКОВА

(ініціали і прізвище)

Схвалено проєктною групою освітніх програм «204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни (ОК13) «Основи біобезпеки, біологічної та екологічної етики» є формування у студентів почуття відповідальності за свою діяльність перед науковою спільнотою та перед всім живим, сформувані систему знань про морально-етичні проблеми, які виникають при застосуванні нових технологій і підходів в медичній і біологічних галузях, вміння оцінювати ймовірні ризики за використання генетично-модифікованих організмів.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують:

- ОК5 Біохімія з основами фізичної і колоїдної хімії
- ОК6 Неорганічна та органічна хімія
- ОК7 Вступ до спеціальності
- ОК8 Морфологія та фізіологія сільськогосподарських тварин
- ОК10 Біотехнологія

дисципліни, що забезпечуються:

- ОК14 Розведення тварин
- ОК15 Генетика
- ОК16 Організація племінної справи
- ОК17 Гігієна тварин
- ОК18 Технологія відтворення тварин
- ОК19 Механізовані технології виробництва продукції тваринництва
- ОК20 Стандартизація, метрологія та сертифікація
- ОК21 Годівля тварин і технологія кормів
- ОК22 Технологія виробництва продукції птахівництва
- ОК23 Бджільництво та технологія виробництва продукції бджільництва
- ОК24 Технології виробництва продукції тваринництва
- ОК25 Технологія виробництва продукції дрібного тваринництва
- ОК26 Технологія та гігієна переробки продукції тваринництва
- ОК27 Профілактика технологічних захворювань
- ОК29 Технологія виробництва молока та яловичини
- ОК30 Технологія виробництва продукції свинарства

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і проведення досліджень та / або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК13. Здатність використовувати спеціальні знання для проведення санітарно-гігієнічних і профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва

ПРН3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН6. Впливати на дотримання вимог щодо збереження навколишнього середовища

ПРН7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій

ПРН19. Забезпечувати дотримання біологічної безпеки на підприємствах із виробництва та переробки продукції тваринництва.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	обов'язкова	
	Спеціальність 204 ТВППТ Освітня програма ТВППТ		
Змістових модулів - 1	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: бакалавр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120		2	2
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 самостійної роботи здобувача 4,5		3	3
		Лекції	
		28 год.	4 год.
		Практичні	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
64 год.		112 год.	
Форма контролю: залік			

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Основні принципи біоетики. Біоетичні комітети. Основоположні документи з біоетики міжнародних організацій. Етичне і правове регулювання біомедичних досліджень.
2. Біоетичні аспекти та біобезпека науково-дослідної роботи: експеримент та клінічні дослідження. Тварини в медичних дослідженнях. Принцип 3R.
3. Предмет та поняття екологічної етики. Концепції екологічної етики. Сучасні екологічні рухи та громадські організації: етико-правовий аспект. Цінності «внутрішні» та «зовнішні».
4. Оцінка екологічного ризику використання ГМО. Маркування продукції, що містить трансгенні компоненти. Правова система маркування ГМ-продукції в Україні.
5. Розвиток знань про традиційні бактеріологічні агенти.. Порівняння потенціалу токсичної зброї і хімічної зброї.. Біологічна зброя як зброя терору. Види біологічної зброї. Оцінка загрози. Антитерористичні програми протистояння біотероризму.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьог о	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	л	с.р.	л		п	лаб	с.р.	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (за наявності)										
1. Основні принципи біоетики. Біоетичні комітети. Основоположні документи з біоетики міжнародних організацій. Етичне і правове регулювання біомедичних досліджень.	24	4	6		14	24		1		23
2. Біоетичні аспекти та біобезпека науково-дослідної роботи: експеримент та клінічні дослідження. Тварини в медичних дослідженнях. Принцип 3R.	24	6	6		12	24	1	1		22
3. Предмет та поняття екологічної етики. Концепції екологічної етики. Сучасні екологічні рухи та громадські організації: етико-правовий аспект. Цінності «внутрішні» та «зовнішні».	24	6	6		12	24	1	1		22
4. Оцінка екологічного ризику використання ГМО. Маркування продукції, що містить трансгенні компоненти. Правова система маркування ГМ-продукції в Україні.	24	6	6		12	24	1	1		22
5. Розвиток знань про традиційні бактеріологічні агенти.. Порівняння потенціалу токсичної зброї і хімічної зброї.. Біологічна зброя як зброя терору. Види біологічної зброї. Оцінка загрози. Антитерористичні програми протистояння біотероризму	24	6	4		14	24	1			23
Усього	120	28	28		64	120	4	4		112

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	1. Основні принципи біоетики. Біоетичні комітети. Основоположні документи з біоетики міжнародних організацій. Етичне і правове	6	1
	2. Біоетичні аспекти та біобезпека науково-дослідної роботи:	6	1
	3. Предмет та поняття екологічної етики. Концепції екологічної	6	1
	4. Оцінка екологічного ризику використання ГМО. Маркування	6	1
	5. Розвиток знань про традиційні бактеріологічні агенти.. Порівняння потенціалу токсичної зброї і хімічної зброї.. Біологічна зброя як зброя терору. Види біологічної зброї. Оцінка загрози.	4	
	Разом:	28	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	1. Основні принципи біоетики. Біоетичні комітети. Основоположні документи з біоетики міжнародних організацій. Етичне і правове	14	23
	2. Біоетичні аспекти та біобезпека науково-дослідної роботи:	12	22
	3. Предмет та поняття екологічної етики. Концепції екологічної	12	22
	4. Оцінка екологічного ризику використання ГМО. Маркування	12	22
	5. Розвиток знань про традиційні бактеріологічні агенти.. Порівняння потенціалу токсичної зброї і хімічної зброї.. Біологічна зброя як зброя терору. Види біологічної зброї. Оцінка загрози.	14	23
	Разом:	64	112

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад):

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять,
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. тощо

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: пояснення, лекція.
- 1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.
- 1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*.

- 2.2. *Методи синтезу.*
- 2.3. *Індуктивний метод.*
- 2.4. *Дедуктивний метод.*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)
- 3.2. *Репродуктивний.*
- 3.3. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій)

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю: залік.

Методів оцінювання:

- опитування;
- тестування;
- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю.

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Загальна сума балів
			Екзамен	
Звіти з практичних робіт	Самостійна робота	Тести в Moodle		
20	20	20	40	100

або

Таблиця 5.2 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, освітньої програми Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Поточний контроль					Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5		
12	12	12	12	12	40	100

Таблиця 5.3 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Результати навчання	Види робіт			
	Тест	Письмова робота	Практичне завдання	Усна відповідь
<p>ПРН 1. Забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва</p> <p>ПРН3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.</p> <p>ПРН5. Забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ПРН6. Впливати на дотримання вимог щодо збереження навколишнього середовища</p> <p>ПРН7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій</p> <p>ПРН19. Забезпечувати дотримання біологічної безпеки на підприємствах із виробництва та переробки продукції тваринництва.</p>	+		+	+

Критерії оцінювання

Таблиця 5.4 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аболіна Т.Г. Прикладна біоетика: навч. посібник / Т.Г Аболіна, В.Г. Нападиста, О.Д. Рихліцька. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 392 с.
2. Дромашко С.Е. Генетически модифицированные организмы и проблемы биобезопасности: учеб.-метод. пособие / С.Е. Дромашко, А.П. Ермишин, Е.Н. Макеева, Е.Г. Попов, М.О. Холмецкая. – Минск: Ин-т подгот. науч. кадров Нац. акад. наук Беларуси, 2011. –70 с.
3. Запорожан В.М. Біоетика: підручник / В.М. Запорожан, М.Л. Аряєв.– К: Здоров'я, 2005. – 288с.
4. Москоленко В.Ф. Біоетика: філософсько – методологічні та соціально-медичні проблеми / В.Ф. Москоленко, М.В. Попов. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 218с.
5. Назар П.С. Основи медичної етики / П.С. Назар, Ю.Г. Вілемський, О.А. Грандо. – К.: Здоров'я, 2002. – 344с.
6. Терашкевич Г.Т. Біоетика в системі охорони здоров'я і медичної освіти: навчальний посібник. – Львів: Світ, 2008. – 344 с.